

**Uchwała nr XXVII/283/2020
Rady Miejskiej w Chmielniku
z dnia 28 grudnia 2020 roku**

w sprawie: uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w 2021 roku.

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 i art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2020 roku poz. 113 z póź. zm.) oraz art. 2 ust. 1 i 2 oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz U. z 2019 roku poz. 852 z póź. zm.) Rada Miejska w Chmielniku uchwała co następuje:

§ 1

Uchwała się Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021 stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2

Preliminarz wydatków związanych z realizacją Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Mieście i Gminie Chmielnik w roku 2021 stanowi załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Chmielnik.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodnicząca Rady Miejskiej
w Chmielniku
Anita Jabłońska**

Załącznik nr 1
do uchwały nr XXVII/283/2020
Rady Miejskiej w Chmielniku
z dnia 28 grudnia 2020 r.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA

NARKOMANII W MIEŚCIE I GMINIE
CHMIELNIK

NA ROK 2021

WPROWADZENIE

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 roku, podstawę o działaniu w zakresie przeciwdziałania narkomanii stanowi Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii uchwalony przez Radę Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw zdrowia.

Dla miasta i gminy Chmielnik podstawę działania stanowi Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii realizowany z Ochrony Zdrowia: 851, zwalczanie narkomanii: 85153.

Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), uzależnienie to psychiczny i fizyczny stan wynikający z interakcji między żywym organizmem, a substancją chemiczną (do których należą: alkohol, narkotyki, nikotyna, leki), charakteryzujący się zmianami i innymi reakcjami takimi jak: konieczność przyjmowania danej substancji w sposób ciągły lub okresowy, w celu doświadczenia jej wpływu na psychikę lub by uniknąć objawów towarzyszących brakowi substancji. W języku potocznym termin "uzależnienie" jest stosowany głównie do osób, które nadużywają narkotyków, leków, alkoholu czy papierosów. W szerszym kontekście może odnosić się do wielu innych zachowań, np.: gier hazardowych, seksu, oglądania telewizji, korzystania z telefonu czy internetu, czyli tzw. uzależnień behawioralnych. Narkomania to stałe lub okresowe używanie w celach innych niż medyczne środków odurzających lub substancji psychotropowych albo środków zastępczych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie. Narkomania jest zwykle wynikiem wielorakiego zażywania środka uzależniającego, jedynie wyjątkowo, np. przy zażyciu kokainy czy heroiny, rozwija się po jednorazowej dawce.

Narkomania jest zjawiskiem ogólnoswiatowym. Powstaje na podłożu przeobrażeń zachodzących we współczesnym cywilizowanym świecie i staje się poważnym problemem społecznym.

Narkomania powstaje na skutek zanikania tradycyjnych więzi społecznych, zwłaszcza rodzinnych oraz osłabienia funkcji wychowawczej rodziny i szkoły. Jest niepokojącym przejawem trudności dojrzewania psychospołecznego a zwłaszcza emocjonalnego młodych ludzi.

Zażywanie narkotyków wywołuje wiele różnych problemów rodzinnych, szkolnych, prawnych a także zdrowotnych. Jednym z nich jest wystąpienie tzw. zespołu uzależnienia, a także ostrych i przewlekłych chorób.

Narkomania jest przyczyną tragedii wielu młodych ludzi i ich rodzin. Stanowi poważne zagrożenie dla zdrowia społeczeństwa.

DIAGNOZA PROBLEMÓW DOTYCZĄCYCH ZJAWISKA, ZAŻYWANIA NARKOTYKÓW I DOPALACZY WŚRÓD UCZNIÓW SZKÓŁ W CHMIELNIKU W 2019 ROKU

Wstęp

Na zlecenie Urzędu Miasta i Gminy w Chmielniku w 2019 roku zostało zrealizowane badanie mające na celu zdiagnozowanie problemów dotyczących zażywania narkotyków i dopalaczy wśród dzieci i młodzieży w wieku 13-20 roku życia uczęszczających do szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych na terenie miasta. Wyniki badań posłużą władzom miasta do zweryfikowania problemu, poznania skali zagrożenia oraz do dostosowania strategii działań profilaktycznych poprzez opracowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na kolejne lata.

Metoda i próba badawcza

Zastosowaną metodą badawczą była ankieta. Przeprowadzona wśród dzieci i młodzieży ankieta składała się z 29 pytań, z przeważającą liczbą pytań zamkniętych. Dostosowana do złożonego charakteru badanego problemu. W badaniu wykorzystano następujące zmienne: płeć, klasa, wiek, rodzaj szkoły, miejsce zamieszkania .

W badaniu efektywnie wypełniło ankiety 449 uczniów z klasy VI, VII i VIII szkoły podstawowej oraz szkół ponadpodstawowych (Zespół Szkół Nr 4) w Chmielniku.

Podsumowanie

Uczniowie w Chmielniku interesują się głównie sportem, muzyką oraz informatyką. Swój wolny czas spędzają najczęściej przy słuchaniu muzyki, wraz ze znajomymi lub przed komputerem.

Do prób zażycia narkotyków przyznało się 19% badanych uczniów, kolejne 2% uczniów ma zamiar ich spróbować. Najczęściej uczniowie próbowali zażywać narkotyki po raz pierwszy ze znajomymi na podwórku, podczas imprezy lub w dyskotecce. Ciekawość jest główną przyczyną sięgania po te substancje psychoaktywne. 25% uczniów uważa, iż na terenie szkoły można nabyć narkotyki, aż 20%, iż narkotyki sprzedawane są przez uczniów i 20% wskazało, iż zna osoby, do których mogłoby się zwrócić z zamiarem kupna narkotyków. 30% badanych deklaruje, iż wie gdzie można zaopatrzyć się w narkotyki. 14% badanych deklaruje również, iż próbowało dopalaczy. 7% uczniów zna miejsca na terenie Chmielnika gdzie można je kupić.

Zdecydowana większość uczniów ma dobre relacje ze swoimi rodzicami. Uczniowie najchętniej o pomoc związaną z uzależnieniem zwróciliby się do specjalisty terapii uzależnień, rodziców i przyjaciela. 73% badanych uczniów brało udział z zajęciach profilaktycznych. 8% z nich wskazało, iż takie zajęcia tylko i wyłącznie rozbudzają ciekawość. Uczniowie najchętniej uczestniczyliby w zajęciach profilaktycznych ,podczas których byłyby organizowane warsztaty i zajęcia terapeutyczne.

1. Z powodu możliwości dostępu dzieci i młodzieży do środków psychoaktywnych należy największą uwagę skupić na pomocy uczniom w rozwiązywaniu ich problemów, wzmacnianiu pozytywnej samooceny uczniów, ich wiary w swoje możliwości. Wierzące w siebie dziecko i młody człowiek nie będzie miał potrzeby sięgania po używki.
2. Wskazane jest kontynuowanie i ciągle organizowanie form z zakresu profilaktyki uniwersalnej, adresowanej do wszystkich uczniów w określonym wieku. Celem ma być opóźnianie inicjacji i przeciwdziałanie pierwszym próbom podejmowania zachowań ryzykownych.

Warto rozwijać takie czynniki chroniące jak:

3. • organizowanie licznych zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych umożliwiających rozwój konstruktywnych zainteresowań młodych ludzi;
4. • prowadzenie zajęć psychoedukacyjnych dotyczących podstawowych umiejętności społecznych, rozpoznawania emocji (własnych i innych osób), radzenia sobie ze stresem;
5. • organizowanie różnych form dostarczania uczniom rzetelnych dostosowanych do specyfiki odbiorców informacji o konsekwencjach zachowań ryzykownych.
6. Wskazane wspieranie wychowawczej funkcji rodziny poprzez umożliwienie udziału rodziców w formach doskonalenia umiejętności wychowawczych (warsztaty, możliwość korzystania z odpowiedniej literatury itd.) .
7. Wskazane skierowanie działań profilaktycznych do rodziców mające na celu zmianę postaw i wzorców zachowań.
8. We wszystkich działaniach współpracować ze wszystkimi instytucjami i organizacjami naszej gminy działającymi na rzecz dzieci, młodzieży i rodziny .
9. Działania profilaktyczne powinny być skoncentrowane na osłabianiu wpływu czynników ryzyka i wzmacnianiu czynników chroniących.
10. **Wśród czynników chroniących** należy wymienić silną więź z rodzicami, zainteresowanie nauką szkolną i rozwojem, oraz skłonność do respektowania norm i wartości społecznych.
11. Ze względu na różne miejsca, w których prowadzi się działania profilaktyczne, należy wymienić podstawowe środowiska oddziaływań profilaktycznych:

•szkoła,

•rodzina,

•**społeczność lokalna,**

•**globalne środowisko kulturowo – społeczne tworzone za pomocą przekazów kulturowych i medialnych.**

12. Skuteczna profilaktyka powinna oddziaływać na wszystkie cztery środowiska. W praktyce jednak, najbardziej dostępnym środowiskiem jest szkoła, przede wszystkim klasa szkolna. Warto wspomnieć, że najbardziej skuteczne są programy profilaktyczne, które obejmują całą szkołę, w które zaangażowani są zarówno nauczyciele, jak i pielęgniarka czy pedagog szkolny.
13. Znacznie trudniej dotrzeć z profilaktyką do rodziny. Wynika to przede wszystkim z faktu, iż rodziców można jedynie inspirować, zachęcać do działań profilaktycznych, jednak to tylko od nich zależy, czy skorzystają z zachęty i wsparcia. Ważnym czynnikiem zwiększającym udział rodziny w oddziaływaniach profilaktycznych byłoby zbliżenie między szkołą a domem.
14. **Trzecim obszarem** oddziaływań profilaktycznych jest **społeczność lokalna**. Chodzi tu przede wszystkim o to, co dzieje się w najbliższym otoczeniu dzieci i młodzieży. Osoby zajmujące się profilaktyką na danym terenie powinny pamiętać, by obejmować swą działalnością cały teren i dążyć do tworzenia lokalnych koalicji profilaktycznych.
15. Młodzież, która już ma kontakt z narkotykami lub dopalaczami winna być objęta działaniami profilaktycznymi, które ukazywałyby pozytywne strony abstynencji, uczyłyby skutecznych sposobów radzenia sobie z namowami do brania ze strony znajomych, radzenia sobie z własną słabością, oraz uczyłyby zachowań asertywnych. Aby wspomóc dążenia społeczeństwa do potrzeb zdrowia publicznego, konieczna jest lepsza edukacja w tej dziedzinie, bardziej realistyczne oczekiwania tego, jakie zmiany mogą narkotyki, dopalacze wywołać u biorącego, wczesna interwencja w przypadku problemu związanych z braniem środków psychoaktywnych.
16. Aby zapobiec niezadowolającym statystykom obrazującym zażywanie narkotyków przez dzieci i młodzież, należy przede wszystkim realnie ich ograniczyć dostępność.
17. Jedynym skutecznym działaniem w walce z narkomanią i wszystkimi innymi uzależnieniami jest **profilaktyka**, czyli **zapobieganie problemom zanim one wystąpią**.

I. Głównym celem programu jest ograniczenie używania narkotyków przez młodzież Gminy Chmielnik oraz związanych z tym problemów.

Cel główny realizowany będzie w czterech obszarach:

- Profilaktyka
- Leczenie, rehabilitacja i ograniczenie szkód zdrowotnych

- Ograniczenie podaży
- Badania, monitoring, ewolucja.

Cele szczegółowe:

- Ograniczenie wzrostu rozpowszechniania używania narkotyków przez młodzież szkół w gminie,
- Wspieranie działań mających na celu zapobieganiu przestępczości związanej z używaniem narkotyków,
- Ograniczenie chorób związanych z używaniem narkotyków,
- Pomoc uzależnionym w readaptacji społecznej i zawodowej,
- **Utrzymanie poprawy stanu zdrowia u osób poddanych leczeniu i rehabilitacji.**

Cel główny:

Ograniczenie używania narkotyków i problemów z tym związanych przez młodzież Gminy Chmielnik.

Cel szczegółowy:

Zredukowana liczba nowych przypadków narkomanii wśród młodzież gminy Chmielnik.

Rezultaty:

1. Zorganizowanie czasu wolnego dla młodzieży zagrożonej.
2. Podniesienie wiedzy młodzieży i nauczycieli na temat narkomanii.
3. Poniesienie poziomu wiedzy społecznej na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych i możliwości zapobiegania zjawisku.

Działania:

1. Świetlica opiekuńczo-wychowawcza dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych patologią społeczną oraz z rodzin problemowych.
2. Cykl programów profilaktycznych dotyczących problematyki narkotykowej dla nauczycieli i uczniów wszystkich szkół na terenie Miasta i Gminy Chmielnik .
3. Koncerty i prelekcje dotyczące problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych w szkołach.
4. Konsultacje terapeutyczne dotyczące problematyki narkotykowej.

Wskaźniki:

1. Liczba dzieci i młodzieży korzystających z zajęć świetlicy opiekuńczo-wychowawczej.
2. Liczba wdrożonych programów profilaktycznych.
3. Liczba zorganizowanych koncertów i prelekcji w szkołach.
4. Liczba wydatków w urzędzie gminy przeznaczonych na przeciwdziałanie narkomanii.
5. Liczba przeszkolonych nauczycieli

Źródło weryfikacji:

1. Dane ze szkół na temat liczby młodzieży biorącej udział w programach profilaktycznych, koncertach i prelekcjach, przeszkolonych nauczycieli.
2. Statystyka prowadzona przez świetlice opiekuńczo-wychowawczą dla dzieci i młodzieży.

Założenia i ryzyko:

Niewystarczająca liczba oraz kwalifikacje osób odpowiedzialnych za realizację działań profilaktycznych i edukacyjnych.

II. Zwiększenie dostępności świadczeń w zakresie leczenia, rehabilitacji i ograniczenia szkód zdrowotnych poprzez rozwój specjalistycznych placówek i programów.**Rezultaty:**

Większa dostępność porad profesjonalistów w zakresie leczenia, rehabilitacji i ograniczenia szkód zdrowotnych w zakresie narkomanii.

Działania :

1. Konsultacje psychologiczne i terapeutyczne z osobami zagrożonymi uzależnieniem od substancji psychoaktywnych w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym ds. Profilaktyki i Uzależnień.

Wskaźniki:

Liczba osób korzystających z porad terapeuty, liczba udzielonych porad.

Źródła weryfikacji:

Dane statystyczne prowadzone przez konsultantów.

Założenia i ryzyko:

Niewystarczająca liczba oraz kwalifikacje osób prowadzących konsultacje.

III. Ograniczenie dostępności narkotyków dla indywidualnych użytkowników**IV. Zahamowanie wzrostu przestępczości związanej z narkotykami****V. Zachowanie wzrostu przemytu narkotyków na rynku lokalnym****Rezultaty:**

Zmniejszona liczba przestępstw związanych z narkotykami.

Działania:

Współpraca z Policją, Sądem Rejonowym w Busku- Zdroju (wydział III Rodz. I Niel.), Kuratorami sądowymi, Świętokrzyskim Centrum Psychiatrii w Morawicy (Oddziały Odwykowe), Poradnią Zdrowia Psychicznego w Chmielniku, Zespół Interdyscyplinarny

w Chmielniku, Posterunek Policji w Chmielniku, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej i pedagogami szkolnymi w zakresie profilaktyki uzależnień od substancji psychoaktywnych.

Wskaźniki:

Liczba przestępstw związanych z narkotykami.

Źródła weryfikacji:

Opracowanie bazy danych przez policję na temat liczby przestępstw związanych z narkotykami.

Założenia i ryzyko:

Brak współpracy pomiędzy poszczególnymi jednostkami.

Przewodnicząca Rady Miejskiej
w Chmielniku
Anita Jabłońska

**Załącznik nr 2
do uchwały nr XXVII/283/2020
Rady Miejskiej w Chmielniku
z dnia 28 grudnia 2020 r.**

**PRELIMINARZ WYDATKÓW ZWIĄZANYCH Z REALIZACJĄ GMINNEGO
PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANI W MIEŚCIE I GMINIE
CHMIELNIK w roku 2021**

I. Realizacja programów, koncertów i prelekcji dotyczących problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych w szkołach (szkoła podstawowa, gimnazjum, szkolnictwo ponadgimnazjalne) oraz w społeczności lokalnej, (zakup materiałów dydaktycznych).

RAZEM 4 000,00 zł

II. Koszty związane z wydaniem opinii sądowo – psychiatrycznych w przedmiocie uzależnień od alkoholu i środków psychoaktywnych.

RAZEM 12 000, 00 zł

ŁĄCZNA SUMA: 16 000, 00 zł

**Przewodnicząca Rady Miejskiej
w Chmielniku
Anita Jabłońska**